

Klobuky, okr. Kladno, Středočeský kraj

Menhir

(datace nejasná)

Menhir u Klobuk představuje jednu z mála megalitických památek na našem území. Podobné vztyčené kameny jsou nejčastěji datovány do období eneolitu a sloužily pravděpodobně jako pohřební památky či kultovní místa, mohly však také např. napomáhat orientaci v krajině. Nejvíce se jich zachovalo v Bretani, kde tvoří celé kamenné řady a kruhy. Často jsou s nimi spojeny nejrůznější legendy. Menhir v Klobukách je znám pod názvem Zkamenělý pastýř a původně se kolem něj údajně mělo nacházet kamenné stádo ovcí. Říká se, že se při každém zvonění na klobuckém kostele posunuje o krok (či o zrnko písku) ke kostelu, a až k němu dojde, nastane soudný den.

Literatura: Sklenař 1977, 1996; Šarič – Štěpánek 2010.

Navigační bod: N 50°18'04.56", E 13°59'04.37" (u menhiru).

Přístupová mapa/plán lokality.

Podle Kuna a kol. 2014.

Menhir u Klobuk.

Foto Z. Kačerová, 2013.

Menhir u Klobuk.

Foto Z. Kačerová, 2013.

Menhir u Klobuk.

Foto Z. Kačerová, 2013.

Letecký snímek menhiru a porostového příznaku v jeho okolí.

Foto Z. Smrž, 2009.

Menhir u Klobuk.

Foto M. Kuna, 2013.

Návštěva britských archeologů.

Foto M. Kuna, 2013.

Naučná stezka z Kokovic do Klobuk

Menhir

Na severním okraji obce stojí nejznámější český menhir zvaný Kamenný muž, nebo také Zkamenělý pastýř. Vysoký je asi 3,5 metru a váží přibližně 5 tun.

Kámen je tvořen červeným, někde až rezavě hnědým pískovcem, místy s křemennými valounky. Kámen zasahuje ještě asi dalších 0,5 m pod povrch, široký je 1 m.

Nejstarším důkazem o existenci menhiru je vojenská mapa z let 1764 - 1768, ve skutečnosti se jeho stáří odhaduje na několik tisíc let. Je jediným našim menhirem, který byl roku 1898 podrobně archeologicky prozkoumán.

Bylo zjištěno, že kámen je osazen na světlém křidovém pískovci, což dokazuje, že byl vztýčen uměle.

Roku 1852 byla v kraji velká bouře, při které byl Kamenný muž vyvrácen. Proto se v Klobukách sešla obecní rada, na které bylo rozhodnuto, že by měl být kámen znovu postaven.

Na památku prý byly do země pod ním vloženy mince. Záznam o této slavnostní události se nachází v pamětní knize farního úřadu v Klobukách.

Z prostoru menhiru je přímo viditelná hora Říp. Z jejich vzájemné polohy je patrné, že v určitých datech (30.4. a 13.8.) vychází Slunce přímo za horou. Obě tato data jsou významná

predevším v keltském kalendáři. Není však jisté, zda byli Kelové sami staviteli kamene.

O tomto kameni se vypráví mnoho historek a lidových pověstí. Podle té nejznámější prý při každém zazvonění zvonu z klobuckého kostela postoupí pastýř ke kostelu o zrno pisku. Až se dostane až k němu, nastane soudný den. Když ale zazvoní zvon na protější straně v Kokovicích, postoupí prý zase zpět.

Podle další pověsti byl prý obklopen šesti až dvanácti menšími kameny. To prý tu zkameněl pastevec i s ovci, proto se mu také říkalo Pastýř se stádem. Podle jiné se jedná o pastýře, který prosil Ježíše a sv. Petra, aby zůstal věčně živ.

Informační panel na lokalitě.

Foto M. Kuna, 2013.